

**A PAGÈS
DESCOBREIX
LA RUTA RAMADERA**

Dossier de premsa
MAIG-JUNY 2010

| TURISME I PATRIMONI | INICIATIVA INÈDITA ||

Es presenta el primer camí ramader de Catalunya que té una guia per a telèfons mòbils

Quatre municipis del Berguedà, Avià, L'Espunyola, Olvan i Sagàs, recuperen 32 quilòmetres d'antics camins de transhumància i els adapten per fer-los en BTT, a peu o en cavall i amb noves tecnologies

Avià, L'Espunyola, Olvan i Sagàs, quatre municipis del Berguedà, han recuperat 32 quilòmetres d'un antic camí de la transhumància, i els han convertit en una ruta turística, apta per fer a peu, en bicicleta o a cavall.

Per primer cop a Catalunya, un camí ramader tindrà **una guia per a telèfons mòbils amb tota la informació de la ruta**: el recorregut, els punts d'interès, els serveis, la restauració i l'allotjament, etc. La guia per a mòbils **es podrà descarregar via Bluetooth** en quatre punts del recorregut, un a

Un pastor camina amb les ovelles per la Ruta Ramadera del Berguedà. IÑAKI RELANZÓN

cada municipi, i també a través d'Internet. A més, **els tracks del camí ramader es podran descarregar en GPS** per aplicar-los a mapes o per dur-los en lectors mòbils.

Reivindicar els camins de la transhumància

Amb les noves tecnologies, i també amb díptics en paper i diversos materials per descarregar via web, els quatre municipis del Berguedà volen **reivindicar la importància dels camins ramaders, la necessitat de preservar-los i la vigència que encara tenen**. Ja no són útils per portar ramats de la plana a la muntanya, però sí que conserven un gran valor patrimonial, històric, paisatgític i mediambiental.

La Ruta Ramadera surt de L'Espunyola i acaba a Sagàs, i passa per Avià i Olvan. **Hi ha un camí principal i, a cada municipi, els visitants poden agafar diverses subrutes** si volen conèixer una mica més el territori.

Paisatges canviants, amb vistes, aigua i història

El camí travessa camps de cereal i farratge, prats i camps de pastura i boscos, principalment d'alzina, de pi i de roure. El paisatge canvia molt segons les estacions de l'any. L'aigua també hi és molt present, perquè els camins de la transhumància buscaven aigua per al bestiar. Hi ha recs i rieres que es poden creuar, fonts i saltants d'aigua. La petjada de la història s'hi nota en ermites, masies de diferents èpoques i estils, esglésies, molins, corrals, ponts, etc.

La Ruta Ramadera és el primer fruit que dóna el projecte *A pagès descobreix*, que comparteixen els quatre municipis, i que vol posar en valor la vessant rural d'una part central de la comarca del Berguedà.

El projecte ha estat possible gràcies a la col·laboració dels quatre municipis, a més de la participació de la Diputació de Barcelona i del Servei d'Ocupació de Catalunya.

Un recorregut de 32 quilòmetres amb subrutines a cada poble

LA RUTA RAMADERA TRAVESSA EL BERGUEDÀ CENTRAL D'OEST A EST I PASSA PER QUATRE MUNICIPIS

l'Espunyola

- 1 El Montanyà - La Ferreria - Sant Martí de Comerç
 - 2 Bellverada - (darrindes) entorn la Ferreria (Montanyà)
 - 3 Oratori Maredeieu del Boze - Bressol Maredeieu del Boze - Sepulcre negre - Santuari Maredeieu del Boze - Torment
 - 4 Codonyet - Ca / Aulí
 - 5 Dormida i Codonyet - Antic Hospital de Ca / Arop
 - 6 Cal Pajot
 - 7 Entorn amb el riu que passa als castells d'Orbi i Ranon de Pignani
 - 8 Cal Plus - Antic dolmen ara desbarregat
 - 9 Els Quatre Ventils - Església de Sant Ciriac de l'Espunyola - Mas Castell de l'Espunyola
 - 10 Església dels Sants-Metgen
 - 11 Ajuntament de l'Espunyola
- Avinyà**
- 12 Hostal del Gran Nom - Antic Hospital de Gran Ajolí
 - 13 Mas Jans i la casa dels de Lluís pel país del Lluís

Olvan

- 14 Cal Rosal - Pont d'Orni - Mol de Moçovès
 - 15 Pont d'Orni - País dels de Jordana de venuts - Alameda - Encastellament del salmó
 - 16 Plans de Filla - Encastellament del salmó - Finques del País de Filla - Dormida a Fina
 - 17 Rocarrodona - Dormida a Rocarrodona
 - 18 Ajuntament d'Olvan - Església de Santa Maria - Nasc antic
 - 19 Boaderns - El Ballaró - Mol de Boaderns
 - 20 Alameda - Alameda - Dormida a la Buda - La Buda
 - 21 Cal Rog
 - 22 La Borna (cas) - La Borna (benetí tubut)
 - 23 Farnes - Tivés negre - Capella Maredeieu del Boze
 - 24 Can Llop - Mol Can Llop - Org del (darrí) pastor (Or)
 - 25 Els Estrets de la Riera de la Riba - Lloc d'afiliació
- Sagàs**
- 26 El Pontarró - Lloc d'intercanvi

- 27 Carrer de Botaire - Cal Teixidor - Riera Passavall
- 28 Lloc de comita i referida a Ca Teixidor
- 29 Lloc d'obertura a la riera de Passavall
- 30 El Sindicat - Cal Refiliat - Cal Josa
- 31 Malla - La Roca - La Pinya
- 32 Antic Hospital La Buda - Lloc de referida i obertura davant la Riba
- 33 Collocveria
- 34 Xillans
- 35 Ca l'Amengol - Església Sant Andreu de Sagàs - Santa Margarida - Sant Jordi de Sagàs - Casa El Pla

Llegenda

- Punt d'intercanvi més principal
- Punt d'intercanvi subrute
- Punt d'intercanvi subrute
- Punt d'intercanvi més principal
- Punt d'intercanvi subrute
- Punt d'intercanvi subrute

Vocabulari

Referències: Lloc on arriba el ramader a descansar. A vegades són zones on hi ha un clarer o banyera de ramats.

Dormida: Lloc on passen els ramats a dormir, ja que generalment no es aboquen.

Abocador: Lloc per buidar, generalment una riera o abocador gran.

Cinc maneres de trobar el camí

LA RUTA RAMADERA INCORPORA LES ÚLTIMES TECNOLOGIES

1 Una guia per a telèfons mòbils

La ruta es pot descarregar al telèfon mòbil. La descàrrega inclou el camí punt per punt, i també una guia amb tots els serveis, molt útil i fàcil d'utilitzar. Per exemple, amb un sol clic, permet a l'usuari trucar o entrar a la web del restaurant on vol anar a dinar un cop acabada la ruta. Aquesta guia és descarregable a través d'Internet i davant de quatre punts Bluetooth al peu mateix del camí. Són aquests:

- Ajuntament d'Olvan
- Ajuntament de l'Espunyola
- Ajuntament d'Avià
- Edifici del Sindicat de Sagàs

2 Els 'tracks' de la ruta en GPS

Els que disposin d'un aparell de GPS, tant per al cotxe com mòbil (per caminar), es podran descarregar els tracks de la Ruta Ramadera directament de les pàgines webs dels Ajuntaments.

3 Una descripció de la ruta pas a pas

Els usuaris de serveis web com Via Michelin o Google Maps o de GPS ja estan acostumats a les rutes pas a pas. Descriuen el camí amb indicacions ordenades de quan s'ha de tornar a l'esquerra o quant tros més cal continuar recte. La Ruta Ramadera també té una descripció d'aquest tipus que es pot descarregar dels webs dels Ajuntaments en format pdf. Així és impossible perdre's!

4

Un díptic desplegable

La Ruta Ramadera també té una publicació en paper, amb el plànol del camí, els punts d'interès i els serveis que ofereix cada municipi. Els fulletons estan disponibles als Ajuntaments i a les Oficines de Turisme del Berguedà, entre altres punts.

5 El mínim possible sobre el terreny

La Ruta Ramadera vol ser respectuosa amb el medi ambient. Per això, el camí no està ple de senyalitzacions que ho envaeixen tot. Al contrari. En alguns trams, serveixen les franges grogues de pintura, les marques del GR1 (blanques i vermelles) o les del PRC-144 (blanques i grogues). Així, s'ha integrat tota la ruta principal a la Xarxa de Senders del Berguedà, en implantació del Mapa de Mobilitat lenta del Berguedà. De nou, només s'han col·locat una marca verda als principals nusos de la Ruta Ramadera, amb el logotip.

Camins ramaders: del segle XII al XXI

EL BERGUEDÀ RECUPERA LES VIES DELS PASTORS DE L'EDAT MITJANA

1 De Santes Creus i Poblet fins al Pirineu

Els camins de la transhumància que hi ha a Catalunya es van dissenyar i començar a fer servir ja durant l'Edat Mitjana. Els monestirs de la plana, especialment Santes Creus i Poblet, necessitaven pastures a l'estiu per alimentar els seus ramats. I així van començar a teixir una xarxa de rutes que transiten sobretot de sud a nord, fins al Pirineu.

2 Les rutes històriques del Berguedà

Evidentment, el Berguedà està al bell mig d'aquestes rutes de la transhumància, i moltes passen per la comarca. Una ve de l'oest, passa per Cardona, travessa Montmajor i l'Espunyola, s'enfila muntanya amunt a Cal Pauet cap als Rasos de Peguera, i arriba finalment a la serra Cadí. Una altra ve de l'est, de Prats de Lluçanès, i passa per Sagàs, La Quar, Olvan i Berga per pujar fins al Moixeró. Els 32 quilòmetres de la Ruta Ramadera recullen parts d'aquests antics camins.

3 La recuperació d'un camí històric

Fa tres o quatre dècades, els camins de la transhumància van començar a caure en desús. Recuperar els del Berguedà no ha estat fàcil. Alguns trams havien desaparegut per l'ampliació de camps de conreu. D'altres s'han hagut de desbrossar perquè els esbarzers se'ls havien fet seus. Alguns s'han substituït per pistes forestals o, fins i tot, per carreteres, i allà s'han hagut d'arreglar els vorals i habilitar-los perquè puguin formar part de la Ruta Ramadera. Donar-li un nou ús és una manera de mantenir aquest camí històric.

 Generalitat
de Catalunya

 SOC Servei d'Ocupació
de Catalunya

 Diputació
Barcelona

 Ajuntament
d'Avià

 Ajuntament
de l'Espunyola

 Ajuntament
d'Olvan

 Ajuntament
de Sagàs

Gestió de comunicació

Xavi Rosiñol
647 777 086
xrossinyol@bifidusproduccions.com